

การสัมมนาวิชาการ
กลุ่มศูนย์วิจัยข้าวภาคเหนือตอนบน
และภาคเหนือตอนล่าง
ประจำปี 2557

วันที่ 25-26 มีนาคม 2557
ณ โรงแรม แกรนด์ฮิลล์ รีสอร์ท แอนด์ สปา
อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์

สำนักวิจัยและพัฒนาข้าว กรมการข้าว
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

คำนำ

การสัมมนาวิชาการกลุ่มศูนย์วิจัยข้าวภาคเหนือตอนบนและตอนล่าง เป็นกิจกรรมที่ดำเนินการร่วมกันเป็นประจำทุกปี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ผลงานวิจัย แลกเปลี่ยนความรู้ และประสบการณ์ระหว่างนักวิจัย กับผู้เข้าร่วมการสัมมนา โดยมุ่งเน้นพัฒนาการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผล และสอดคล้องกับนโยบายของภาครัฐ เพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนาการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัยนั้นๆ

ในปี พ.ศ. 2557 นี้ กลุ่มศูนย์วิจัยข้าวภาคเหนือตอนบน 5 ศูนย์ และกลุ่มศูนย์วิจัยข้าวภาคเหนือตอนล่าง 3 ศูนย์ ได้มอบหมายให้ศูนย์วิจัยข้าวชัชวาลย์ดำเนินการจัด “สัมมนาวิชาการกลุ่มศูนย์ภาคเหนือตอนบนและภาคเหนือตอนล่าง ประจำปี 2557” ระหว่างวันที่ 25-26 มีนาคม 2557 ณ โรงแรม แกรนด์ฮิลล์ รีสอร์ท แอนด์ สปา อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ โดยครั้งนี้ได้จัดให้มีการบรรยายพิเศษในหัวข้อเรื่อง “การพัฒนาศักยภาพด้านการตลาดของข้าวขาวไทยสู่สากล” โดยตัวแทนจากสมาคมผู้ส่งออกข้าวไทย ซึ่งได้บรรยายถึงสถานการณ์การค้าข้าว ความต้องการของตลาด และแนะนำแนวทางการวิจัยและพัฒนาข้าว เพื่อกำหนดทิศทางให้ตอบสนองกับความต้องการของผู้บริโภค และการส่งออก ส่วนการนำเสนอผลงานวิจัยได้แบ่งออกเป็น 2 ภาค ได้แก่ ภาคบรรยาย จำนวน 19 เรื่อง และภาคแผ่นภาพ จำนวน 17 เรื่อง นอกจากนี้ยังมีนิตรรศการเกี่ยวกับการแปรรูป และการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากข้าวจากแต่ละกลุ่มศูนย์ฯ อีกด้วย ในเอกสารเล่มนี้ได้รวมรวมผลงานวิจัยเรื่องเต็มของผู้นำเสนอที่ได้ปรับปรุง และแก้ไขเพิ่มเติมให้สมบูรณ์ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิที่เข้าร่วมการสัมมนาครั้งนี้แล้ว โดยจัดพิมพ์เป็นหนังสือจำนวน 160 เล่ม พร้อมจัดทำในรูปแบบ CD-ROM และนำขึ้นแสดงใน website : <http://www.brrd.in.th> เพื่อเผยแพร่ด้วย ซึ่งผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจและผู้เกี่ยวข้องด้านข้าวตามวัตถุประสงค์ของการสัมมนา รวมถึงเป็นแนวทางสำคัญสำหรับนักวิจัยในการพัฒนางานเพื่อการสัมมนาในครั้งต่อไป

กลุ่มศูนย์วิจัยข้าวภาคเหนือตอนบนและภาคเหนือตอนล่าง

สารบัญ

ภาคบรรยาย	หน้า
ข่าวณานำฝนสายพันธุ์ดีเด่น PSL97060-17-CNT-1-2-1	1
อนรรฆพล บุญช่วย, สมพงษ์ เฉยพันธ์, อภิชาติ เนินพลับ, จัตุรงค์ พิพัฒน์พิริยานนท์, พงศา สุขเสริม, อัจฉราพร ณ ลำปาง เนินพลับ, นลินี เจียงวรรณนะ, สุพัตรา สุวรรณธาดา, ชุตติวัฒน์ วรรณสาย, สอวาง ไชยรินทร์, ดวงอร อริยพุกษ์, ควพร พุ่มเชย, สุมาลี สังข์เปรม, เจตน์ ศษฤกษ์, ภมร ปัตตาวะตัง, ดวงกมล บุญช่วย, ชัยรัตน์ จันทร์หนู, ดวงพร วิฑูรจิตต์, เปรมกมล มุลนิลตา, วิภาวดี ชำนาญ, นัยกร สงวนแก้ว, วันทนา ศรีรัตนศักดิ์	
ข่าวนาชลประทานสายพันธุ์ดีเด่น PSL05101-93-1-3-2	21
เบญจวรรณ พลโคต, อัจฉราพร ณ ลำปาง เนินพลับ, ภมร ปัตตาวะตัง, สอวาง ไชยรินทร์, สุมาลี สังข์เปรม, วิไล ปาละวิสุทธิ, พรสุรี กาญจนา, วรรณภรณ์ อินทรสถิตย์, ควพร พุ่มเชย, ดวงอร อริยพุกษ์, สาด ทุกทิวา, ชวนชม ดีรัมย์, มุ่งมาตร วังกะ, ดวงพร วิฑูรจิตต์, ชัยรัตน์ จันทร์หนู, ดวงกมล บุญช่วย, จัตุรงค์ พิพัฒน์พิริยานนท์, เปรมกมล มุลนิลตา, วิภาวดี ชำนาญ, นัยกร สงวนแก้ว, วันทนา ศรีรัตนศักดิ์, วิชชุดา รัตนากาญจน์, รัศมี ฐิติเกียรติพงศ์, สุรเดช ปาละวิสุทธิ	
ข่าวเหนียวไม่ไวต่อช่วงแสงต้านทานแมลงบัวสายพันธุ์ดีเด่น PRE04012-20-1-1-1	49
เปรมฤดี ปินทยา, คคนางค์ ปัญญาสิทธิ์, อุดุลย์ สิทธิวงศ์, พันนิภา ยาใจ, กาญจนา พิบูลย์, กุลชนา เกศสุวรรณ, พิชญ์นันท์ กังแฮ, เยาวลักษณ์ ก้นยะมี, สกุล มุลคำ, ไพโรจน์ โชตินิสากรณ์, พิชชาทร เรืองเดช, พายัพภูเบศร์ มากกุล, นุจรินทร์ จังขันธ์, กรสิริ ศรีนิล, ศิวะพงศ์ นฤบาล, นงนุช ประดิษฐ์, ศิวาวัน จันทบุตร, พรรณี จิตตา	
การวิเคราะห์ข้อมูลการถอดรหัสที่ส่งผลต่อการแสดงออกของยีนที่แตกต่างกันในช่อดอก จากจีโนมข้าวลูกผสมและพันธุ์พ่อแม่	68
กุลชนา เกศสุวรรณ	
ผลของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่มีต่อชนิดของเชื้อสาเหตุและการระบาดของโรคข้าว ในนาชลประทานที่ปลูกต่อเนื่อง	83
อัจฉราพร ณ ลำปาง เนินพลับ, รัศมี ฐิติเกียรติพงศ์, วิชชุดา รัตนากาญจน์, วันพร เข้มมุกด์, สิทธิ ใจสงฆ์, พันนิภา ยาใจ, ปิยะวรรณ ไยดี, นุจรินทร์ จังขันธ์, กรสิริ ศรีนิล, ธีราพร ยืนยงค์, ดวงกมล บุญช่วย, อนรรฆพล บุญช่วย, ดวงพร วิฑูรจิตต์, นิตยา รื่นสุข, เฉลิมขวัญ นิมวัย, เฉลิมชาติ ฤาไชยคาม, กนกอร ดอกไม้เทศ, วรรณพรรณ จันลาภา, ทัสดาว เกตุเนตร, เฉลิมพล เฉลิมพลโยธิน, สมหมาย ศรีวิสุทธิ, นภาดล ประยูรสุข, ชนสิริน กลิ่นมณี, เสาวนีย์ ศรีบัว	

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ผลของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศต่อการระบาดของโรคไข้หวัดใหญ่และพะเยา นุจรินทร์ จังชันท์, ปิยะพันธ์ ศรีคุ้ม, กรสิริ ศรีนิต, ธราพร ยืนยงค์, กัลยธีรา คันทา	104
ผลของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศต่อการระบาดของโรคไข้หวัดใหญ่ในนาชลประทาน ที่ปลูกต่อเนื่องในจังหวัดแพร่และอุตรดิตถ์ พนัสนิภา ยาใจ, ปิยะวรรณ ไยดี, กุลชญา เกศสุวรรณ	120
ความสัมพันธ์ระหว่างการระบาดของโรคไข้หวัดกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ ในพื้นที่นาชลประทานจังหวัดชัยนาท ดวงกมล บุญช่วย, อนรรฆพล บุญช่วย, ดวงพร วิฑูรจิตต์	135
เพลี้ยกระโดด <i>Tagosodes pusanus</i> (Distant) : แมลงศัตรูข้าวชนิดใหม่ในภาคเหนือตอนบน ของประเทศไทย จินตนา ไชยวงศ์, วันทนา ศรีรัตนศักดิ์, สุกัญญา อรัญมิตร, อรุณยาน์ บุญประมุข	160
การศึกษากลไกความต้านทานของข้าวสายพันธุ์ดีต่อเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล ภมร บัดดาวะตัง, เจตน์ คชฤกษ์, สุรเดช ปาละวิสุทธิ	175
การสร้างแบบจำลองการเคลื่อนย้ายของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลจากข้อมูลการระบาด ในจังหวัดชัยนาท ชัยรัตน์ จันทร์หนู, นิรศรา จำรูญวงษ์	196
การเปลี่ยนแปลงประชากรของแมลงศัตรูข้าวที่สำคัญในจังหวัดเชียงรายจากผลกระทบ ของสภาวะภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลง กรสิริ ศรีนิต, นุจรินทร์ จังชันท์, ธราพร ยืนยงค์, กัลยธีรา คันทา, อัญธิกา ตนมิตร, เนตรนภา พุ่มห่าน	211
การสำรวจแมลงศัตรูข้าวในโรงเก็บเขตภาคเหนือตอนบน สอวาง ไชยรินทร์, สุพัตรา สุวรรณธาดา, สุมาลี สังข์เปรม	225
การพัฒนาการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวลูกผสม กขผ1 เชียงพานิชย์ พรสุรี กาญจนนา, วิไล ปาละวิสุทธิ	243
อิทธิพลของสภาพแวดล้อมต่อความแปรปรวนของลักษณะประจำพันธุ์ข้าวไม่ไวต่อช่วงแสง พิชชาทร เรืองเดช, ณัฐพล ปิ่นคำ, ปรีชา ปัญญาฟอง, จรัส สิงห์กี	260

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
การสำรวจและจำแนกพื้นที่ปลูกข้าวไร่และข้าวนาที่สูงเพื่อป้องกันสภาวะวิกฤติจากสภาพดินกรด <i>ศิวะพงศ์ นฤบาล</i>	276
ข้าวลิ้มผิว...จากการวิจัยสู่การใช้ประโยชน์ : เทคนิคโดยีการผลิตข้าวลิ้มผิว <i>อัจฉราพร ณ ลำปาง เนินพลับ, ควพร พุ่มเขย, อภิชาติ เนินพลับ พงศา สุขเสริม, รัฐพงศ์ มีกุล, ศิลาวัน จันทรบุดร, ธิติมา เชียงอู่, สุพัฒนา บุรีรัตน์</i>	286
ข้าวลิ้มผิว...จากการวิจัยสู่การใช้ประโยชน์ : การพัฒนาผลิตภัณฑ์ข้าวลิ้มผิว <i>อัจฉราพร ณ ลำปาง เนินพลับ, พรสุรี กาญจนนา, สอวาง ไชยรินทร์, สุภาณี จงดี, กาญจนนา พิบูลย์, สุพัตรา สุวรรณธาดา</i>	308
ชีวแดง : ข้าวเหนียวท้องถิ่น <i>พรรณี จิตตา</i>	325
ภาคแผนภาพ	
“ข้าวเจ๊ก” ข้าวณ้าน้ำฝนสายพันธุ์ดีจังหวัดชัยนาท <i>อนรรฆพล บุญช่วย, สมพงษ์ เฉยพันธ์</i>	327
การประเมินลักษณะเชื้อพันธุกรรมข้าวพื้นเมืองในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง <i>เปรมกมล มูลนิลดา, จัตุรงค์ พิพัฒน์พิริยานนท์, ณัฐฐินิช ถาวรแก้ว, กัญญานัย แก้วสง่า</i>	344
การวิจัยและพัฒนาพันธุ์ข้าวนาที่สูงในภาคเหนือตอนบน ระยะที่ 2 <i>ศิวะพงศ์ นฤบาล</i>	356
การใช้ประโยชน์พันธุกรรมข้าวพื้นเมืองสำหรับเลี้ยงไก่ชน <i>รัฐพงศ์ มีกุล, ไพฑูรย์ นันแดง, คิต เงินเหมย, ณรงค์ สุตินันท์ฤทธิกุล,</i>	360
งานวิจัยและพัฒนาพันธุ์ข้าวสาลีในภาคเหนือตอนบน <i>นงนุช ประดิษฐ์, ศิวะพงศ์ นฤบาล, รัฐพงศ์ มีกุล, ธีระวัช สุวรรณนวล, ศิลาวัน จันทรบุดร, สาธิต ปิ่นมณี, ไพโรจน์ โชตินิสากรณ์, คคนางค์ เอกจิตร, กาญจนนา พิบูลย์, สุทธกานต์ ใจกาวิล, นิตศน์ สิทธิวงศ์, สุขวิทยา ภาโสภะ, สุพัฒนา บุรีรัตน์</i>	386
ความแตกต่างในความรุนแรงของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลต่อการเข้าทำลายพันธุ์ข้าว <i>เจตน์ ศชฤกษ์, ภมร ปัตตาวะตั้ง</i>	390

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
อิทธิพลของการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดโรคไหม้คอรวงในแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวดอกมะลิ 105 ธีระวัช สุวรรณนวล, จำรัส สุนโย	397
การใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการลดต้นทุนการผลิตข้าวพื้นที่จังหวัดสระบุรี วิภาวดี ชำนาญ, พีรพล รัตนะ, ปิยะ อนุสร	402
ผลของการปลูกพืชหมุนเวียนต่อความอุดมสมบูรณ์ของดินและผลผลิตข้าวนาขั้นบันได สุทธกานต์ ใจกาวิล, พิชญ์นันท์ กังแฮ, อภิวัฒน์ หาญธนพงศ์, ศิลาวัน จันทรบุดร	413
การประเมินความต้องการธาตุอาหารหลักของข้าวนาขั้นบันไดโดยวิธี Omission Plot Technique อภิวัฒน์ หาญธนพงศ์, สาทิต ปิ่นมณี	416
เพิ่มข้าวในยุ้งฉางของชาวบ้านที่ดอยสามหมื่น วิทยา อินถานัน, สมนึก แก้วเกาะสะบ้า, วิสุทธิ กี่ปทอง	423
ข้าวไร่สายพันธุ์ดีภาคเหนือตอนบน สกุล มุลคำ, ไพโรจน์ โชตินิสากรณ์, นงนุช ประดิษฐ์, ศิลาวัน จันทรบุดร, ธิติมา เชียงดู่	425
D44-8 : ข้าวแชมป์โลก 2011 ที่น่ารู้จัก สกุล มุลคำ, ณัฐพล ปิ่นคำ, วรรณิษา ต๊ะนันทา	426
โครงการประกวดแข่งขันชุมชนต้นแบบการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าว (ข้าวพันธุ์ไร) เพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน แสวง เบ็ญชา, จรัญ สีเขียว, สมชาย สีออน, ขวัญประชา ปวนสิงห์, เอกชัย สมโพธิ, วาสนา จิโน, ศิริพร พุ่มประดับ, ทองมา มานะกุล	427
โครงการสถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงตามพระราชดำริจังหวัดเชียงใหม่ นิพนธ์ บุญมี, จำนงค์ นันธิมา, ยุทธพงศ์ กิตติคุณเชิดชู, วันเพ็ญ วัฒนะอารีย์, เอกพล ประเสริฐ, เพชรรัตน์ ประเสริฐ, กัญยรัตน์ โบราณ	428
งานพัฒนาข้าวในพื้นที่โครงการขยายผลโครงการหลวงจังหวัดเชียงใหม่ นิพนธ์ บุญมี, จำนงค์ นันธิมา, ยุทธพงศ์ กิตติคุณเชิดชู, วันเพ็ญ วัฒนะอารีย์	429
กักตักแสงไฟ : เครื่องมือใช้หลีกเลี่ยงการระบาดของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล ชัยรัตน์ จันทร์หนู, นริศรา จำรูญวงษ์	430

